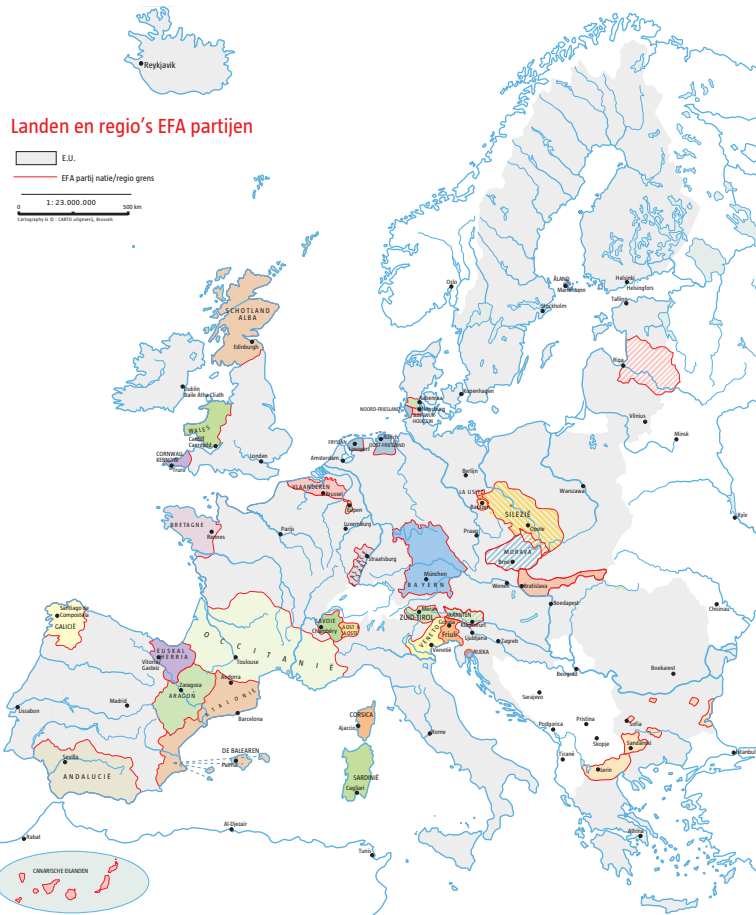

'Lytse pôlen' van Europa

Het duurt niet lang meer of de topografische kaarten van Europa kunnen in de prullenbak. Verschillende regio's maken zich op om een zelfstandige lidstaat te worden. De FNP volgt die lijn niet, maar wil wel meer autonomie voor Friesland.

MARIA DEL GROSSO

Sinds 1981 hebben de Europese regio's waar een minderheidstaal gesproken wordt elkaar gevonden in de EFA (European Free Alliance). Dit politieke samenwerkingsverband van inmiddels bijna veertig partijen heeft zeven parlementariërs in het Europees Parlement dat in totaal 754 zetels telt. Door de samenwerking met de Europese Groenen komt het totaal op 55 zetels, waardoor deze combinatie de vierde partij in het Europees Parlement is.

Dat zo'n partij ver weg in Brussel daadwerkelijk iets kan betekenen voor Friesland is volgens FNP'er Sybren Posthumus, tevens bestuurslid van de EFA, bijvoorbeeld gebleken bij de strijd om het behoud van het Friese toneelgezelschap Tryter. Schriftelijke antwoorden van de eurocommissaris op vragen van de EFA zijn in Nederland door de VVD gebruikt om de bezuinigingen op deze cultuurstelling deels te keren.

De Friezen in Duitsland kregen

Ålandseilanden (Zweedse minderheid)	Lulea (Zweedse minderheid)	Cornwall in Engeland	Savoie in Frankrijk
Elzas in Frankrijk	Baskenland in Spanje (in het Baskisch Euzkai Herria)	Lausitz in Duitsland (Sorbisch, slavische minderheid sprekt Sorbisch)	Sleeswijk-Holstein in Duitsland (Duitse minderheid)
Andaluc� in Spanje	Friuli in Italië (Slovenische taal)	Ladin (Friaans) in Oostenrijk (Ladinische minderheid)	Schotland in het Verenigd Koninkrijk (Alba in de eigen taal)
Aoste in Frankrijk	Friesland in Nederland (Frysk)	Morav� in Tsjecho-Slowakei	Sloveek in Polen
Arag�n in Spanje	Oost-Friesland in Duitsland	Occitanie in Frankrijk (sprekt men Occitaans, Baskisch en Catalaans)	Zuid-Tirol in Italië (Duitsprekend)
Bayern in Duitsland	Noord-Friesland in Duitsland	Catal�nia in Spanje (Catalaans)	Venetië in Italië
Breizh in Frankrijk	Galic� in Spanje	Pirin in Bulgarije (Macedonische minderheid)	Vlaanderen in België
Canarische Eilanden in Spanje	Duibers in Denemarken	Rijnland in Oostenrijk (Hongaarse minderheid)	L�rland (Irische minderheid)
Corsica bij Frankrijk	Hongarije in Slowakije	Sardinië bij Italië	
Wales in Engeland	Karinth� in Oostenrijk (Slovenische minderheid)		

al eens hulp toen in hun land een 'Kreisreform' dreigde. De Kreis (district) Nordfriesland dreigde door de centrale regering opgeheven te worden. Op initiatief van de EFA werd Duitsland door Europa ter verantwoording geroepen en gewezen op de rechten die erkende minderheden hebben. Het herindelingsproces van districten in Duitsland is daarop stopgezet.

Gat Belangrijker is volgens Posthumus dat tegenwoordig 70 tot 80 procent van de regelgeving uit Europa komt. „It Europeesk l nboubediel en it finansjeel kader ut Europa beynfloedet de regio's  fgryslyk.“ De discussies daarover worden gevoerd met de lidstaten. „De regio's wurde oerslein.“ Dat gat wil de EFA opvullen.

Maar niet alle regio's vinden dat voldoende. Van de veertig minderheden zijn er inmiddels tien die een eigen lidstaat binnen Europa willen worden. Bij sommige kun je amper van een minderheid spreken. Zo telt Catalonië in Spanje 7,5 miljoen inwoners en zijn de Vla-

Tien extra landen

De Leeuwarder Courant doet volgende week verslag van de EFA-conferentie in het Italiaanse Merano. De partij S d Tiroler Freiheit is daar gastheer en de FNP een van de deelnemers. S d Tirol is een van de regio's in Europa die streeft naar zelfstandigheid. De Duitssprekenden willen los van Rome, maar weten nog niet in welke vorm. Dat wordt in een referendum aan de bevolking voorgelegd.

Zuid-Tirol vindt dat het met Noord- en

Oost-Tirol een eenheid moet vormen. De minderheid heeft in Italië het gevoel dat hun moedertaal niet serieus genomen wordt en het Italiaans overheerst. Steen des aanstoots zijn de vele fascistische gedenktekens die nog in veel gemeenten staan. De S d-Tirolers ervaren dat als een belediging en streven ernaar dat alle beelden verwijderd worden. Aan dit onderdeel van de Italiaanse geschiedenis wil de bevol-

king niet herinnerd worden. Naast de S d-Tiroler Freiheit zijn er meer regio's die naar volledige zelfstandigheid streven. In Italië gaat het ook nog om de Liga Veneta Repubblica, de streek rond Venetië. In Finland zijn het de  land eilanden waar een Zweedse minderheid woont, in Duitsland Beieren, in het Verenigd Koninkrijk Wales en Schotland, in Spanje Baskenland en Catalonië, in Frankrijk de streek Savoie en in België Vlaanderen.

Merano in Zuid-Tirol is dit jaar gastheer voor de EFA.
FOTO: ITALIAANS TOERISTENBUREAU

mingen in België met 6 miljoen. De NVA (Nieuw-Vlaamse Alliantie) heeft al berekend dat een zelfstandige Vlaamse republiek van de 193 landen wereldwijd op de 95ste plaats zou komen, economisch gezien zou de nieuwe lidstaat zelfs een 24ste plaats scoren.

Bij de meeste regio's die een eigen lidstaat willen worden, is sprake van een sterke economie. Zo ziet Beieren in Duitsland te veel eigen geld naar armere delen van de Bondsrepubliek vloeien. De Bayernpartei wil daarom onafhankelijk worden. Ditzelfde geldt voor Baskenland en Catalonië in Spanje. Logisch dat Berlijn en Madrid daar niet op zitten te wachten, maar de EFA steunt hun streven. De EFA wijst daarbij op wetenschappelijk onderzoek waaruit gebleken is dat meer bevoegdheid over de eigen regio zorgt voor een sterkere economie.

In die trant redenerend is het volgens Posthumus dan ook geen ramp voor België als de Vlamingen een zelfstandig land zouden vormen. Wallonië blijft dan als ander zelfstandig land met eigen bevoegdheden over en dat zal ook de economie daar een impuls geven. De Schotten vinden dat ze al hebben laten zien dat meer zelfstandigheid goed werkt. De werkloosheid in hun regio is laag, de gezondheidszorg staat op een hoog peil en de universiteiten zijn succesvol.

Afscheiding

De Scottish National Party (SNP) is binnen het EFA-verband dan ook het verst in het streven naar een eigen lidstaat. In 2014 wordt een referendum gehouden, waarbij volgens Posthumus de kans groot is dat de bevolking instemt met afscheiding van Groot-Brittannië. „Minsken wurde selstannicher en hiel wat folken binne net tefredren oer harren posysje  nder it sintraal regear.“

Lukt het de Schotten, dan is de verwachting dat Wales volgt. De partij Plaid Cymru heeft grote aanhang onder de bevolking. Zonder Schotland en Wales is Groot-Brittannië niet zo groot meer. Op dit moment is Wales al een van de regio's die vergaande wetgevende bevoegdheden heeft. Daarmee is deze regio vooral een voorbeeld voor de FNP die ook meer zeggenschap wil over onderwijs, taal en cultuur.

De FNP werkt verder in EFA-verband graag samen met de Oost- en Noordfriezen in Duitsland en met meer minderheden in het Noordzee-gebied. Zo zijn de Friezen blij dat de Schleswig Partij binnenkort volledig lid van de EFA wordt. Deze partij vertegenwoordigt de Duitsers in Zuid-Denemarken en is de eerste partij uit Denemarken die zich bij de EFA voegt. Als al deze partijen op economisch en cultureel gebied samenwerken, ontstaat er een sterke regio rond de Noordzee. Rond de Oostzee is dat ook al het geval, stelt Posthumus.

Hij ziet dit als de toekomst van Europa: meer samenwerking over staatsgrenzen heen. „Net op eigen p le bliuwe, mar gearwurking yn de regio.“ Wat de EFA betreft is het ideaalbeeld dat Europa het Europa van de regio's wordt. Niet alleen lidstaten moeten het voor het zeggen krijgen, ook regio's moeten meer invloed krijgen.

De EFA vindt dat dit wel op een democratische manier moet gebeuren. Extreem rechte of linkse groeperingen krijgen geen kans in het samenwerkingsverband. Ook partijen die op gewelddadige manieren proberen los van hun land te komen, worden geweerd. Zo maakte de ETA in Baskenland nooit deel uit van de EFA en de IRA in Ierland ook niet. De EFA wil juist de solidariteit tussen volkeren, culturen en talen bevorderen.

Friese thema's

Tijdens het congres van de Europese minderheidspartijen op 12 en 13 april in Merano (Zuid-Tirol) stellen de Friezen twee onderwerpen aan de orde. De FNP en de FNP Jongerein, die met de EFA-Youth hun eigen conferentie houden, willen steun voor het behoud van Friesland als zelfstandige provincie. Ze willen dat Europa de Nederlandse regering oproept te stoppen met de plannen voor vijf landsdelen. Friesland zou dan opgaan in een landsdeel Noord. Dit gaat ten koste van de Friese taal en cultuur, stellen de FNP'ers.

De FNP Jongerein roept Europa verder op stelling te nemen tegen de ondergrens van honderd leerlingen voor een basisschool. Dit zou van grote invloed zijn op de Friese dorpen, taal en cultuur omdat dan de helft van de basisscholen moet sluiten.

Verkiezingen

De conferentie die de EFA (European Free Alliance) jaarlijks houdt om de politieke strategie te bepalen, vond vorig jaar in Leeuwarden plaats met de FNP als gastheer. Dit jaar is de conferentie van nog meer belang omdat de Europese verkiezingen voor 2014 worden voorbereid. De FNP profiteert van de afvaardiging die de EFA in het Europees Parlement heeft, maar kan dat bij de Europese verkiezingen niet te gelde maken. Friezen kunnen niet op de EFA stemmen omdat het een transnationale partij is, die in de afzonderlijke landen niet op de kieslijst staat. De stemmen worden binnengehaald via grote minderheidspartijen die wel in hun eigen land meedoen, zoals de Vlamingen en de Schotten. Een van de wensen van de EFA is dan ook dat transnationale partijen wel per lidstaat op een Europese kieslijst mogen. In Nederland zou je dan kunnen stemmen op EFA/FNP.

